

Földvári Erika

NYELVTAN

GYAKORLÓ

4

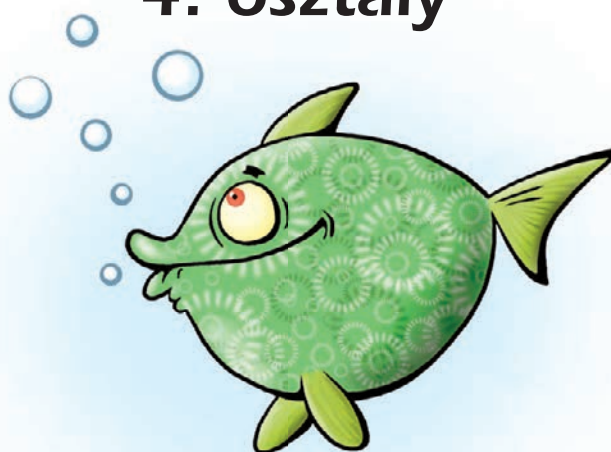

Földvári Erika

NYELVTAN

GYAKORLÓ

4. osztály

Nyolcadik, javított kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2018

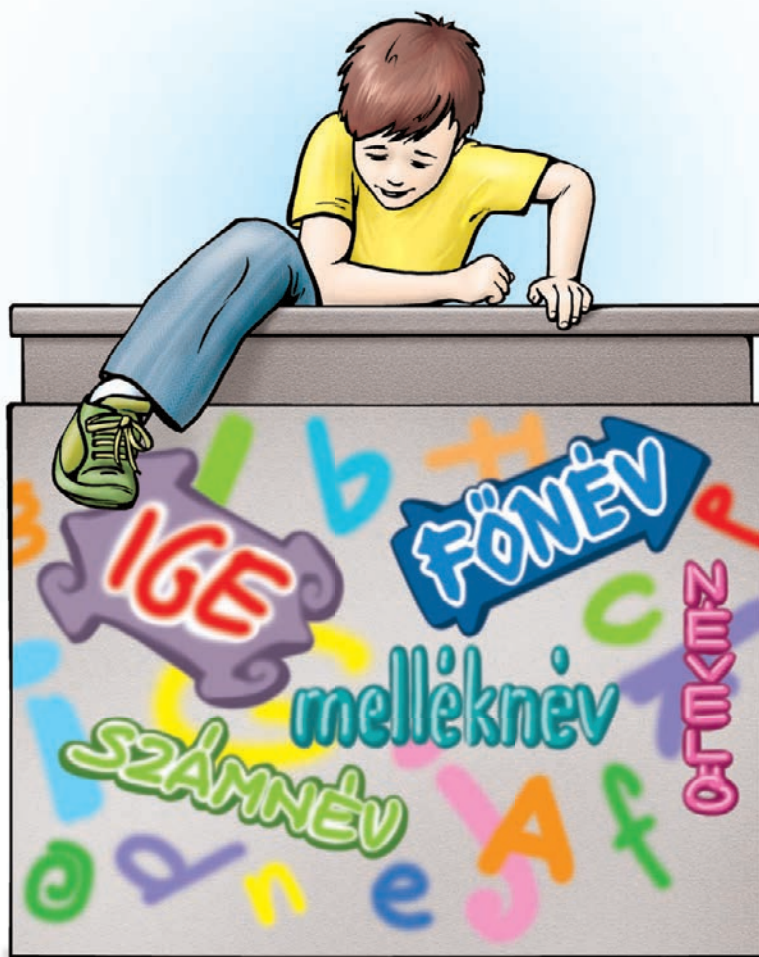
Szia!

Már nagyon sokat tudunk a magyar nyelvről. Ismerjük a szavak, mondatok alapvető szabályszerűségeit.

Tovább mélyíthetjük tudásunkat a munkafüzet segítségével. A feladatok a begyakorlást, ismétlést segítik. Ha megoldjuk ezeket, akkor a szófajok felismerése, pontos megnevezése gyerekjátéknak fog tűnni. Emellett sok játékos feladat, rejtvénytípusú gyakorlatsor teszi élvezetesebbé a nyelvtan tanulását. Ezek megoldásához a fantáziánkra, a gondolkodásunkra lesz szükség.

A munkafüzet segít az otthoni önálló tanulásban, gyakorlásban. Remek lehetőséget kínál arra is, hogy a napközis foglalkozásokon a barátunkkal vagy társainkkal közösen dolgozzunk, játsszunk. Így egymást is jól segíthetjük, miközben a nyelvtan tanulásában is örömeinket leljük.

Jó munkát!

Regő

A mondatok

1. Olvasd el a szöveget!

Világszerte népszerű ital a tea. Elkészítése egyszerű. A teafiltert forró vízzel leöntjük, és hamarosan fogyasztható a finom ital. Miből készül a teafilter? Miért nem szakad el, ha forró vizet öntünk rá?

A filterpapír készítéséhez kétféle anyagot használnak. A zacskó egy trópusi növény, a manilakender rostjaiból készül. Ez az anyag nagyon erős, és a feldolgozás során szabálytalan lyukhálót nyer. Így alkalmas arra, hogy átengedje a vizet, ugyanakkor megtartsa a teafüvet. Hogyan záródnak a zacskók? Ehhez műanyag szálakat használnak, amelyek nem olvadnak el nagy hőfokon sem.

a) Írd le, hogy hány kijelentő mondat van a szövegben! _____

b) Másold le a négy szóból álló kérdő mondatokat!

---

2. Húzd alá a meserészletben a felkiáltó mondatokat kékkel, a felszólító mondatokat pedig zölddel!

Egyszer volt, hol nem volt, volt a világon egy kis madár. Ez a kis madár egyszer nagyon meguntta magát, rászállt egy kórorára.

– Kis kóró, ringass engemet!

– Nem ringatom biz én senki kis madarát!

A kis madár megharagudott, elrepült onnan. Amint ment, mendegélt, talált egy kecskét.

– Kecske, rágd el a kórót!

(Arany László: A kóró és a kismadár)

a) Másold le az öt szóból álló felszólító mondatot!

---

b) Alakítsd át az első felszólítást kérdő mondattá!

3. Olvasd el a legutóbbi szöveget az olvasókönyvben!

a) Írd le, hogy hány mondatból áll a szöveg második bekezdése!

b) Másold le a bekezdés legrövidebb mondatát!

---

4. Tagold szavakra a betűsorokat! Írd le, hogy hány szóból állnak a mondatok!

a) messzemesszearengetegerdőbenlakottegyoroszlán

(Benedek Elek: A beszélő barlang)

b) elküldteegyszeraszegényasszonyMatyitadöbrögivásárba

(Ludas Matyi, magyar népmese)

c) szaladtamszaladtamegyszeregymalomházhozértem

(Arany László: Az egyszerű gyerek)

5. Tagold a betűsört!

hallottátok-emárénekelnifarkaskomáthanemhallottátokbizony
sajnálhatjátokmicsodagyönyörűhangjavandenemcsakagyönyör
űhangjárólhíresőkelmeértámabetűvetéshezislászatokcsudáte
gyszerfelrőttaegyccserfánakakérgérehogyhányszorcstaberó-
kánékomámasszony

(Benedek Elek: A farkas koma kántorsága c. mese nyomán)

a) Írd le helyesen az első mondatot!

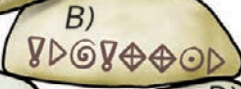

---

b) Rendezd a szöveg mondatait a táblázatba! Azt a számot írd le, ahányadik a mondat a szövegben!

Kijelentő mondat	Kérdő mondat	Felkiáltó mondat	Felszólító mondat	Óhajtó mondat

6. Írd a mondatok mellé a megfelelő jelölést! Karikázd be a helyes megoldás betűjelét!

					
1.	<i>Bárcsak ne kellene dolgozatot írni!</i>				
2.	<i>Melyik a legsikeresebb focicsapat?</i>				
3.	<i>Legyél a párom a játékban!</i>				
4.	<i>Vedd fel a telefont!</i>				
5.	<i>De szeretnék egy kicsit szaladgálni!</i>				
6.	<i>De szép verset írtál!</i>				
7.	<i>Nagyon jól telt a hétvégém.</i>				
8.	<i>Miért nem jössz velem játszani?</i>				

 A) B) C) D)

7. Egészítsd ki a mondatokat az adott mondatfajtáknak megfelelően! Pótold a mondatvégi írásjeleket!

_____ enni egy szelet csokit _____ (óhajtó)

Ebéd után _____ rendet az asztalon _____ (felszólító)

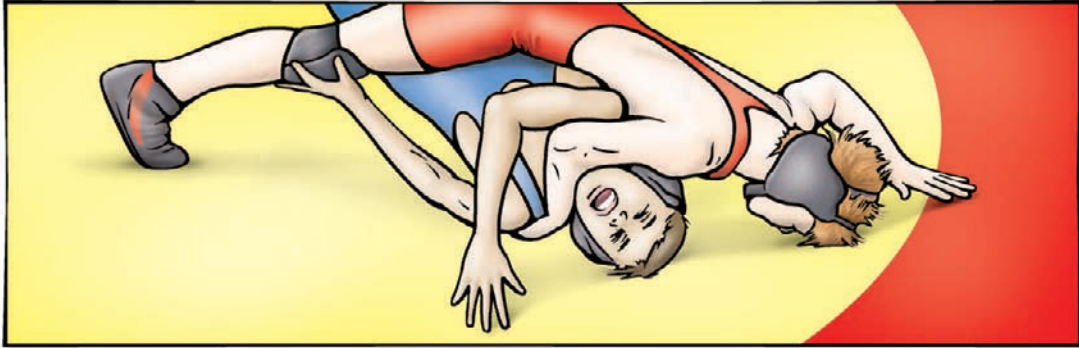
_____ a pehelysúlyú ökölvívó-bajnokságon _____ (kérdő)

_____ elmehetnék holnap a barátaimmal a moziba _____ (óhajtó)

_____ szépen rajzoltad meg a képet _____ (felkiáltó)

Volnál szíves _____ velem holnap a kiállításra _____ (kérdő)

8. Írj a képhez kapcsolódó mondatokat!

kijelentő: _____

kérdő: _____

felkiáltó: _____

felszólító: _____

óhajtó: _____

9. Írd le a mondatok tagadását!

Esik az eső.

_____

A tíz páratlan szám.

_____

Sokan utaznak villamossal az iskolába.

_____

A kérdő mondat kijelentést fejez ki.

_____

10. Játsszatok! Egy játékos kimegy a teremből. A többiek megállapodnak egy olyan személyben, akit az olvasókönyvből ismertek. A kitalált személy lehet szerző, meseszereplő, történelmi személy. A kint lévő társatok majd őt személyesíti meg. Olyan kérdéseket kell feltenni a visszatérő játékosnak, amelyekből kitalálhatja, hogy kire gondoltatok.

Az állítmány és az alany

1. Jelöld a mondatok állítmányát és alanyát!

Apa gyümölcsöt vásárolt a piacon.

Egerszegi Krisztina ötszörös olimpiai bajnok.

A gólya vándormadár.

Lázár Ervin írta a *Bab Berci kalandjai* című könyvet.

Az egri várat Dobó István védte.

A szomszédunkba új család költözött.

A házunk mellett élelmiszerüzlet nyílt.

2. Írj a képhez legalább öt alany+állítmány szókapcsolatot!

---

3. Húzd alá a szólásokban/közmondásokban az állítmányt!

1. Káposztalé folyik az ereiben. (közömbös, érzéketlen valaki)
2. Munka után édes a pihenés.
3. A jó munka dicséri a mestert.
4. Forog a kerék. (a szerencse forgandó)
5. Hosszú kötél hamar szakad.
6. Az övé a nagyobb. (neki áll feljebb)

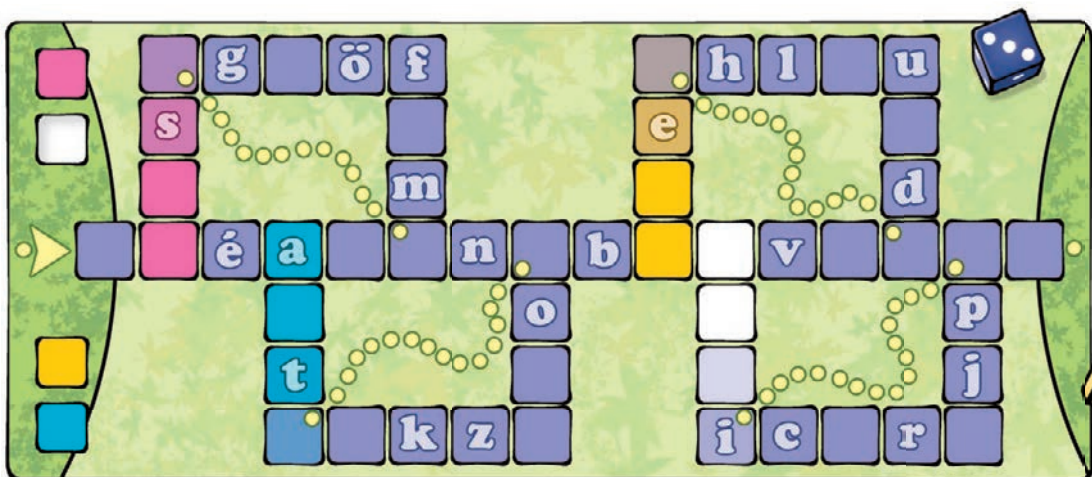
a) Nevezd meg az állítmányok szófaját!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

b) Írj kérdő mondatot az egyik állítmánnyal!

_____

4. Egy társasjáték tábláját és bábuait látod. Találj ki egy játékszabályt, és írd le!

5. Tervezzetek társasjátékot! Írd le, hogy mi a játék célja, mi a menete, ki a győztes! Készítsétek el a szükséges táblát, bábuikat, egyéb kiegészítőket! Játsszatok együtt!

Tartalomjegyzék

Előszó	3
A szavak	4
A mondatok	10
A névelők és a névutók	14
A melléknevek	20
A főnevek	28
A számnevek	36
A névmások	44
Az ige	48
Az igeidők	54
Az igeragozás	58
A kijelentő módú igék	62
A felszólító módú igék	66
A feltételes módú igék	70
Gyakorlás	74
Szóalkotás	78
A mondatok szerkezete	86
A tőmondat és a bővített mondat	90
Az állítmány és az alany	94

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B., Tel.: (62) 470-101, Fax: (62) 554-666
E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu • Felelős kiadó: Török Zoltán
Műszaki szerkesztő: Farkas Ágnes, Becsei György
Készült az Innovariant Kft.-ben, Szegeden • Felelős vezető: Drágán György
Terjedelem: 10,62 (A/5) ív • Tömeg: 248 g • 2018. június • Raktári szám: MS-1650